T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇORUM BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12
7. DENETİM BULGULARI 12
8. EKLER 35

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7
Tablo 8: İdarenin Mal ve Hizmet Alım Yöntemlerinin Tutarları ve Dağılımı 23
Tablo 9: İdarenin Doğrudan Temin Suretiyle Alımlarının Mal ve Hizmet Çeşitlerine Dağılımı ve Toplam Tutarları 24

www.balioglu.net

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
KDV	Katma Değer Vergisi
KMYKK	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
LPG	Likit Petrol Gazı
MİBMY	Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
MİF	Muhasebe İşlem Fişi
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu
TİF	Taşınır İşlem Fişi
TL	Türk Lirası

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Belediye Şirketinin Borcuna Karşılık Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Taşınmaz Devrinin ve Muhasebe Kayıtlarının Mevzuata Uygun Olmaması

2. Taşınmazların Kayıt ve Kontrollerine İlişkin İşlemler ile Değer Tespitlerinin Yapılmaması

3. Muhasebe İşlem Fişleri ile Yevmiye Defteri Kayıtlarının Farklı Düzenlenebilmesi

4. Arsa Satış İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Kanıtlayıcı Belgelerin Bulunmaması ve Gelir-Gider Kayıtlarının Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Arıtma ve İçme Suyu Tesislerinde Kullanılan Elektriğe Ait Tarifenin Yüksek Olan Ticarethane Abone Grubundan Ödenmesi

2. Döküm Alanları ile Bertaraf ve Depolama Sahalarının Belirlenmemesi

3. Harcamalara Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilinin Yapılmaması

4. İhale Kapsamında Alınabilecek Mal ve Hizmetlerin Doğrudan Temin Yöntemi İle Alınması

5. İlk Madde ve Malzeme Hesabına İlişkin İşlemlerin Düzensiz Olması

6. Harcama Birimleri Arası Taşınır Devir İşlemlerinde Devir Alan Ambar Yetkililerince Taşınır İşlem Fişi (Giriş) Düzenlenmemesi

7. Bazı Ödeme Emri Belgelerine Mevzuatın Öngördüğü Belgelerin Eklenmemesi

8. Belediyenin İştiraklerine Taahhüt Edilen ve Yatırılan Sermayelere İlişkin Bazı Muhasebe İşlem Fişlerinin Ekinde Belge Bulunmaması

9. Gelir Tahakkuku Yapılan Muhasebe İşlem Fişlerine Tahakkuk Bordrosu veya Tahakkuk Fişlerinin Eklenmemesi, Tahsilat Kayıtlarının Gecikmeli Olarak Yapılması

10. İdarenin Taraf Olduğu Davalarda Ödenen Avukatlık Ücretlerinin Mahkeme Harç ve Gideri Olarak, Ücret Faizlerinin ise İç Borç faiz Gideri Olarak Muhasebeleştirilmesi

www.balioglu.net

11. İlama Bağlı Olarak Ödenen Kıdem Tazminatlarının Ücret Gideri Olarak Muhasebeleştirilmesi

12. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşyerlerinin Bulunması

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'inci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Çorum Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, bir il belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu merkez ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve

soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre il belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Çorum Belediyesinin karar organı olan Çorum Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 38 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak otuz birimden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

www.balioglu.net

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Çorum Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı bir adet birim belirlenmiştir. Bu birim Özel Kalem Müdürlüğü'dür. Ayrıca Başkana bağlı iki memurlar arasından atanan Başkan Yardımcısı, bir memurlar arasından atanan Başkan Yardımıcısı Vekili ve iki de meclis üyeleri arasından görevlendirilen Başkan Yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin yirmi dokuz hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılarına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	758	324
Sözleşmeli Personel	434	66
Kadrolu İşçi	365	99
Geçici İşçi	-	-
Ara Toplam	1557	489
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	1390
	Toplam	**1879**

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu toplam üç adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12. maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

www.balioglu.net

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Çorum Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Çorum Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Yıl İçinde Tertipler Arasında Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0	48.985.000,00	3.799.000,00 /.16.000,00	52.768.000	47.381.280,10	5.386.719,90	0
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0	7.989.000,00	374.000,00 / 5.000,00	8.358.000,00	7.314.466,74	1.043.533,26	0
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	123.852,80	248.843.000,00	42.563.000 / 40.229.000	251.300.852,80	202.619.489,30	48.681.363,50	0
04	Faiz Giderleri	0	36.469.000,00	7.442.000./.3.432.000	40.479.000,00	36.781.300,28	3.697.699,72	0
05	Cari Transferler	0	16.598.000,00	6.145.000./.2.103.000	20.640.000,00	18.552.501,48	2.087.498,52	0
06	Sermaye Giderleri	22.463.427,07	126.895.000,00	15.765.000./.12.792.000	152.331.427,07	66.578.734,26	74.828.855,35	10.923.837,46
07	Sermaye Transferleri	0	1.000.000,00	4.410.000,00/-	5.410.000,00	5.400.000,00	10.000,00	0
08	Borç Verme	0	0	0	0	0	0	0
09	Yedek Ödenek	0	23.000.000,00	21.921.000,00	1.079.000,00	0	1.079.000,00	0
Toplam		**22.587.279,87**	509.779.000,00	0,00	532.366.279,87	384.627.772,16	136.814.670,25	10.923.837,46

Çorum Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 509.779.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup geçen yıldan devreden 22.587.279,87 TL ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 532.366.279,87 TL olmuştur. Yıl içinde 384.627.772,16 TL Bütçe Gideri yapılmış, 136.814.670,25 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 10.923.837,46 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

Çorum Belediyesinin 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 509.779.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 525.996.000,00 TL gelir tahmini öngörülmüş olup; gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 16.217.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denkliği sağlanmıştır. Gelir tahmini rakamı bütçeye sehven fazla yazılmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	59.077.000,00	33.958.918,90	19.334,41	33.939.584,49	57,48
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	110.788.000,00	82.898.332,69	218.909,81	82.679.422,88	74,83
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	12.187.000,00	1.003.901,15	0	1.003.901,15	8,24
05- Diğer Gelirler	244.077.000,00	235.392.519,48	10.792,69	235.381.726,79	96,44

www.balioglu.net

06- Sermaye Gelirleri	100.000.000,00	83.297.649,16	0	83.297.649,16	83,30
08-Alacaklardan Tahsilat	0	0	0	0	0,00
09- Red ve İadeler	133.000,00	0	0	0	0,00
Toplam	525.996.000,00	436.551.321.38	249.036,91	436.302.284,47	83,00

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 83,00 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirlerini % 57,48 oranında, teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinin % 74,83 oranında beklenilenin altında gerçekleşmesinin nedeni covid-19 pandemisi kapsamında mükelleflerin kazanç kaybına uğraması ve bu gelir kalemlerinin olumsuz yönde etkilenmiş olmasıdır. Alınan bağış ve yardımlar ise yıl içerisinde hazineden alınan nakdi yardımlar sonucu beklenilenin üstünde (% 8,24) gerçekleşme olmuştur. Sermaye gelirlerinde ise bütçede öngörülen tutarda gayrimenkul satışının gerçekleşmesinden dolayı beklenilen gelir sağlanmıştır. Diğer gelirler kaleminin de beklenilen oranın üstünde gerçekleşmesinde gelir yönetiminde sağlanan başarı etkili olmuştur.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	48.985.000,00	47.381.280,10	96,73
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	7.989.000,00,00	7.314.466,74	91,56
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	248.843.000,00	202.619.489,30	81,42
04- Faiz Gideri	36.469.000,00	36.781.300,28	100,86
05- Cari Transferler	16.598.000,00	18.552.501,48	111,78
06- Sermaye Giderleri	126.895.000,00	66.578.734,26	52,47
07- Sermaye Transferleri	1.000.000,00	5.400.000,00	540,00
08- Borç Verme	0	0	0,00
09- Yedek Ödenekler	23.000.000,00	0	0,00
Toplam	509.779.000,00	384.627.772,16	75,45

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 75,45 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	30.200.423,45	34.157.142,81	33.958.918,90	0,13	-0,01
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	78.674.352,75	83.163.888,23	82.898.332,69	0,06	0
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.421.070,51	5.979.173,69	1.003.9001,15	1,47	0,68
Diğer Gelirler	189.097.446,85	191.547.806,86	235.392.519,48	0,01	0,23
Sermaye Gelirleri	35.814.020,96	29.225.588,54	83.297.649,16	-0,18	1,85
Toplam	336.207.314,52	344.067.600,13	436.551.321,38	0,02	0,27
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	5.415.850,80	691.662,53	249.036,91	-0,87	-0,64
Net Toplam	330.791.463,72	343.375.937,60	436.302.284,47	0,04	0,27

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 92.926.346,87 TL'lik (% 0,27) artış göstermiştir.

www.balioglu.net

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	34.632.778,69	40.399.169,66	47.381.280,10	0,17	0,17
SGK Devlet Prim Giderleri	5.587.361,75	6.572.429.71	7.314.466,74	0,18	0,11
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	154.730.670,90	170.342.259,30	202.619.489,30	0,1	0,19
Faiz Giderleri	28.901.003,15	38.033.718,58	36.781.300,28	0,32	0
Cari Transferler	21.213.330,13	18.592.715,37	18.552.501,48	-0,12	0
Sermaye Giderleri	241.771.149,63	31.206.608,14	66.578.734,26	-0,87	1,13
Sermaye Transferleri	2.950.000	2.400.000	5.400.000	-0,19	1,25
Borç Verme	0	20.000	0	0	-1
Toplam	489.786.294,25	307.566.900,76	384.627.772,16	-0,37	0,25

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 77.060.871,40 TL (% 0,25) artmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 394.098.227,28 TL, Faaliyet Geliri 410.074.576,22 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 15.976.348,94 TL olarak gerçekleşmiştir.

Çorum Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	ÇORUM BELTAŞ ENERJİ ULAŞ.EĞ.SPOR VE İNŞ.A.Ş.	79.737.325,00	79.737.325,20	100
2	ÇORUM BELEDİYESİ PERSONEL LTD.ŞTİ.	100.000,00	100.000,00	100
3	ÇORUM GAZ A.Ş.	6.500.000,00	650.000,00	10

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Çorum Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46. maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485. maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

www.balioglu.net

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

www.balioglu.net

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5. maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8. maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında 55 ila 67. maddeler arasında düzenlenmiştir. 55. maddede iç kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

www.balioglu.net

Aynı maddenin devamında "Görev ve yetkileri çerçevesinde, mali yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standart ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standart ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bu kurumlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir." denilmektedir.

31.12.2005 tarih ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasların 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, mali ve mali olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Usul ve Esaslar'ın "Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları" başlıklı 17'inci maddesinde de; idarelerin, ihale kanunlarına tâbi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon lirayı, yapım işleri için iki milyon lirayı aşanların kontrole tâbi olduğu, kontrollerin malî hizmetler birimince ve en geç on işgünü içinde gerçekleştirilmesi gerektiği, yapılan kontrol sonucunda düzenlenen görüş yazısının, işlem dosyası ile birlikte ilgili harcama yetkilisine gönderileceği belirtilmiş, 13.

maddesinde de kontol usullerine açıklık getirilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

İç kontrolün temeli risk yönetimi esasına dayalı olduğundan ve iç kontroller ile iç kontrol sistemi riske karşı verilen kurumsal tepkiyi ifade ettiğinden Çorum Belediyesinin kurumsal risklerini minimum seviyeye çekmeye yönelik faaliyetleri şu şekilde değerlendirilmiştir.

5018 sayılı Kanun ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Çorum Belediyesince Kamu İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları kapsamında hazırlanması gereken İç Kontrol Eylem Planı hazırlanmaktadır.

Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in ekinde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır.

www.balioglu.net

Yine kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları, yetkiler ve yetki devrinin sınırları, Çorum Belediyesi İmza Yetkileri Yönetmeliği ve birimlere ait Görev ve Çalışma Yönetmelikleri ile açık bir şekilde belirlenmiştir.

Stratejik plan idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla 2020-2024 Stratejik Plan çalışmaları kapsamında, Belediyeler için stratejik planlama rehberi temel alınarak hazırlanmıştır. Yine Performans Programı, faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içerek şekilde tüm birimlerin katılımıyla hazırlanmıştır. İdare faaliyet raporunda da performans sonuçları tablosu ve performans sonuçlarını değerlendirilmesi başlığı altında gerekli değerlendirmeler yapılmış olup kurum genelinde performans gerçekleşme oranları belirlenmiştir. Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler Faaliyet raporu vasıtasıyla belediyenin web sitesinde yayınlanarak duyurulmaktadır.

Belediye bünyesinde ön mali kontrol sistemi kurulmuş ve uygulanmaktadır.

Tüm bunlarla birlikte, Çorum Belediyesinde iki iç denetçi görevlendirilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, her ne kadar tam bir yeterlilik bulunmasa da, Çorum Belediyesinde 5018 sayılı Kanun'un 57'inci maddesinde belirtilen iç kontrolün yapısı ve işleyişine ilişkin esaslara uyum sağlamaya yönelik faaliyetler bulunduğu, bu faaliyetlerin yine 5018 sayılı Kanun'un 56. maddesinde açıklanan iç kontrolün amacına yönelik olduğu, ancak iç kontrol sisteminin etkinliğinin sağlanmasını teminen, işleyişin gözetilmesi ve izlenmesi sorumluluğu kapsamında Üst Yönetici tarafından eksikliklerin giderilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çorum Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde yer verilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

www.balioglu.net

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Belediye Şirketinin Borcuna Karşılık Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Taşınmaz Devrinin ve Muhasebe Kayıtlarının Mevzuata Uygun Olmaması

Belediyenin sermayesinin tamamına sahip olduğu Çorum Belediyesi Personel Limited Şirketi'nin Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçlarına karşılık mülkiyetinde bulunan bazı taşınmazları bu Kurum'a doğrudan devrettiği ve bunlara ilişkin olarak gerçek durumu yansıtmayan muhasebe kayıtları yaptığı görülmüştür.

Söz konusu işlemlere ilişkin olarak yapılan incelemede aşağıda yer verilen hususlar tespit edilmiştir.

a) Belediye Meclisi şirketin borcuna karşılık devir yetkisini Belediye Başkanına vermiştir. Belediye Meclisinin söz konusu devir işlemine dair kararında şirketin SGK'ya borcunun miktarı veya Belediyenin şirkete olan herhangi bir borcu zikredilmemiştir.

Şirketin bağlı bulunduğu İdare birimi tarafından SGK borçlarına ilişkin bir hesaplama yapılmamış, bu çerçevede Şirketten alınan bir borç dökümü meclise sunulmamıştır.

b) Belediye Başkanı Belediye Meclisi Kararına istinaden SGK'nın belirlediği değeri kabul etmiştir. 2368 nolu MİF'de yer alan kayıtla 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına 24.500.000 TL borç, 250 Arazi ve Arsalar Hesabına aynı tutarda alacak kaydı yapılmıştır. Ancak bu kayıt nakit karşılığı yapılan rutin arsa satışı halinde yapılacak kayıt olup, mahsuben yapılan bir satış işlemini göstermemektedir.

c) Belediyenin SGK ile protokol yapması yanlış olup, esasen bir sermaye aktarımı olan bu işlemin, taşınmazların Şirkete devri sonrası Şirket ile SGK arasında yapılması gerekirdi. Belediyenin söz konusu taşınmazları devrine ilişkin olarak 241.01.03 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç, 250 Arazi ve Arsalar Hesabına alacak kaydetmesi; Şirketin ise 250 Arazi ve Arsalar Hesabına borç, 500 Sermaye Hesabına alacak kaydetmesi gerekirdi. Sermayesinin tamamı Belediyeye ait olan ve gelirlerini Belediyeden elde eden Şirketin, Belediye ile alacak borç ilişkisi karşılığında bu kadar yüksek miktarda bir gelir elde etmesi mümkün olmayıp, yapılan işlemin açıklanan şekilde sermaye transferi olarak muhasebeleştirilmesi gerekirdi. Şirketin ise bu işlem sonrasında söz konusu varlığını SGK borcuna karşılık devretmesi ve böylece mali tablolarında bu işlemi özkaynakları ile ilişkilendirerek göstermesi gerekirdi. Mevcut haliyle Şirketin Belediyeden olan alacağının SGK'ya olan borcu ile takası şeklinde kayıt yapılmıştır. Fakat bahsedilen 2373 nolu MİF ekinden de anlaşılacağı üzere Şirketin Belediyeden olan bu tutarda bir alacağı bulunmamaktadır. Ayrıca Belediye Meclisinin bu yönde bir kararı olmayıp söz konusu arsalar Belediye tarafından doğrudan SGK'ya devredilmiştir. Nihayetinde SGK borcu karşılığında arsa devri ile ekonomik fayda elde eden Şirkettir ve Şirketin Belediyeden ayrı bir tüzel kişiliği vardır.

d) 2373 sayılı MİF ekinde Belediyenin şirkete olan borçları mevcutmuş ve bunlar 320 Bütçe Emanetleri Hesabına borç kaydı yapılarak ödenmiş gibi gösterilmiştir. Ancak MİF ekinde SGK'nın tahsilata ilişkin MİF'leri ve makbuzları bulunmaktadır. Söz konusu belgelerde Şirketin geçmiş dönem SGK borçlarına mahsuben yapılan tahsilat tutarının 24.686.072 TL olduğu görülmüştür.

www.balioglu.net

Bunun dışında, söz konusu MİF ekinde Şirketin tapu devir tarihi olan 17.02.2020 tarihi itibariyle asıl ve ferileri ile birlikte borç dökümü ve bunların tahakkuk bilgileri SGK tarafından ayrıntıları ile gösterilmemiştir.

e) 2368 yevmiye nolu MİF'e ekli SGK Yönetim Kurulunun 16.01.2020 tarih ve 2020/21 sayılı kararında, 18.11.2019 tarihli SGK Çorum İl Müdürlüğü yazısına istinaden anılan tarih itibariyle Çorum Belediyesi Personel Limited Şirketinin toplam 19.873.037,90 TL borcunun olduğu belirtilmiştir.

Belediye tarafından SGK'ya devredilen arsaların, yine SGK tarafından oluşturulan komisyon tarafından belirlenen ve Belediye Başkanı tarafından uygun bulunan toplam değeri ise 24.500.000 TL olmuştur.

Buna rağmen, SGK İl Müdürlüğü tarafından Çorum Belediyesine hitaben yazılan 28.02.2020 tarih ve 3668970 tarihli yazıda, mahsuplaşma sonrası 1.032.625,82 TL icraya verilmiş İşsizlik Sigortası borcu ve 7.182.157,87 TL ödenmemiş diğer borçlar olmak üzere halen ödenmesi gereken 8.214.783,69 TL toplam borç olduğu bilgisi verilmiştir. Ancak bu borcun Belediyeye mi yoksa Şirkete mi ait olduğu anılan yazıda belirtilmemiştir. Buna göre, ikinci yazıda belirtilen kalan borç tutarı Şirkete ait ise borcun miktarına ilişkin olarak bir tutarsızlık ortaya çıkmaktadır.

www.balioglu.net

Eğer borç Şirketin ise, SGK tarafından 2019 yılı Aralık ayında bildirilen 19.873.037,90 TL borç ile arsaların toplam değeri olan 24.500.000 TL arasındaki 4.626.962,10 TL fark tutarının da sonradan bildirilen toplam kalan borç tutarı 8.214.783,69 TL den düşülmesi gerekirdi. Ancak mevcut belgelerin incelenmesinde bu işlemin gerçekleşmediği görülmektedir.

Esasen bu karışıklığın nedeni mahsuplaşmanın borçlu Şirket ile değil de sermaye sahibi Belediye ile yapılmasıdır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Geçici Madde 41'de;

" (1) 31/12/2023 tarihine kadar uygulanmak üzere, özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlar dâhil 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı mülga Bankalar Kanununa tabi faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve

kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Sosyal Güvenlik Kurumuna ait olan ve Kuruma bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen borçları ile kira ve ecrimisil borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlardan Kurum tarafından uygun görülenler Kurumun görevlendireceği üç temsilci ile taşınmazın bulunduğu yerdeki defterdarlık tarafından görevlendirilecek iki temsilciden oluşan komisyon tarafından ve gerektiğinde bilirkişi mütalaası alınmak suretiyle takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak Kurum bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Kurumca satın alınabilir. (1)

Bu idarelerin satın alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda Kuruma ait olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen borçları ile kira ve ecrimisil borçları terkin edilir." denilmektedir.

Söz konusu hüküm gereğince devir ve mahsuplaşma işleminin, yukarıda açıklanan şekilde borçlu Kurum/Şirket ile SGK arasında yapılması ve bu kapsamda ayrı bir tüzel kişiliği olan Şirket tarafından ilgili mevzuat gereğince doğru bir şekilde muhasebeleştirilmesi gerekirdi.

www.balioglu.net

f) SGK tarafından düzenlenen tahsilat makbuzlarında yüksek tutarlı gecikme zammı ve icra gecikme zammı tutarları bulunmaktadır. Devir ve mahsuplaşma işlemlerinde esas alınan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve "Sosyal Güvenlik Kurumunca 6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna Göre Kullanılacak Yetkilere İlişkin Yönetmelik" hükümlerinde "icra gecikme zammı" adında bir ödeme unsuru bulunmadığından, bu ad altında Belediye aleyhine ek bir ödeme tutarı hesaplanması mümkün görünmemektedir. Bu nedenle söz konusu tutarların yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir.

g) Söz konusu taşınmazların devir işlemi, devir tutarı olan 24.500.000 TL üzerinden 250 Arazi ve Arsalar Hesabına borç kaydı yapılmak suretiyle muhasebeleştirilmiştir. Ancak MİBMY'nin 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının niteliği ve işleyişine ilişkin 97 – 99. maddelerinde *"Maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda; satış bedelinden tahsilinde bütçeye gelir kaydedilmesi gereken tutarlardan bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tahsili gerekenler bu hesaba bir yıldan daha uzun bir süre içerisinde tahsili gerekenler 227-Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumsuz fark ve mevzuatı gereğince diğer kamu idarelerine ayrılması gereken paylar 630-Giderler Hesabına, ayrılmış olan birikmiş amortisman tutarları 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç,*

maddi duran varlığın kayıtlı değeri ilgili maddi duran varlık hesabına, satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu fark 600-Gelirler Hesabına alacak kaydedilir." denilmektedir.

Anılan yönetmelik hükmü gereğince, nakden ya da mahsuben satılan arsaların 250 Arazi ve Arsalar Hesabından kayıtlı değerleri üzerinden çıkarılması, satış değeri ile kayıtlı değer arasındaki olumlu farkın ise ilgili gelir hesaplarına alınması gerekirdi. Belediyeden alınan Taşınmazlar Listesinde söz konusu arsaların kayıtlı değerinin 8.330.980,72 TL olduğu görülmüştür. Bu durumda hem 250 Arazi ve Arsalar Hesabı hem de 600.3.1.1.99 Diğer Mal Satış Gelirleri Hesabı mali tablolarda 16.169.019,28 TL tutarında hatalı olarak gösterilmiştir.

Bu itibarla, yapılan taşınmaz devir işlemleri neticesinde, açıklandığı şekliyle ve belirtilen tutarlarda, zikredilen hesaplar mali tablolarda hatalı gösterilmiş; İdarenin tüzel kişiliğine ait olmayan SGK borçlarına ilişkin kayıtlar İdare tarafından muhasebeleştirilmiş; ayrıca yapılan kayıtlarda ve borç mahsubuna ilişkin işlemlerde yukarıda açıklanan çeşitli tutarsızlıklar oluşmuştur.

www.balioglu.net

BULGU 2: Taşınmazların Kayıt ve Kontrollerine İlişkin İşlemler ile Değer Tespitlerinin Yapılmaması

Belediyeye ait taşınmazların kayıt ve kontrol işlemleri ile bazı taşınmazların değer tespitlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ıncı maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallerinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ıncı maddelerine dayanılarak hazırlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Yürürlüğe konulan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "*Kayıt ve kontrol işlemleri*" başlıklı 5'inci maddesine göre; kamu idareleri, mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilen ve elden çıkarılan taşınmazlarını, miktar ve değer olarak takip etmek amacıyla kayıt altına alacaklardır. Taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıt altına alınacağı ise yine 5. maddede açıklanmış olup buna göre "*Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazların*" maliyet bedeli, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değer üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak bu taşınmazlardan maliyet

ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

Yönetmelik'e göre, taşınmazların rayiç değerinin, maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edilmesi gerekmektedir.

Kamu idarelerinin mevcut taşınmazlarının kaydına ilişkin işlemler Yönetmeliğin Geçici 1'inci maddesinde açıklanmış olup maliyet bedeli veya rayiç değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınacak olan taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınıncaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlarının yapılacağı, fiili envanterlerinin emlak vergi değeri üzerinden en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanarak Yönetmelik ekinde yer alan formlara ve cetvellere kaydedileceği belirtilmiştir. Fiili envanterleri yapılan taşınmazlara ait bilgilerin, muhasebe kayıtları yapılmak üzere muhasebe birimine gönderileceği, muhasebe biriminin de bu taşınmazları 01.10.2014 tarihinde muhasebe kayıtlarından çıkaracağı ve aynı tarihte fiili envanter üzerinden kayıtlara alacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yönetmelik maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alma işlemi için tamamlama tarihi öngörmüş olup bu tarih 31.12.2017 tarihidir. Dolayısıyla bu tarihe kadar Yönetmelik'te belirtilen işlemlerin tamamlanarak "*Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazların*" maliyet bedeli veya rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "*Kayıt Şekli*" başlıklı 7'nci maddesine göre; kamu idarelerinin, taşınmazları için, "*Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu*", "*Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu*", "*Orta Malları Formu*" ve "*Genel Hizmet Alanları Formu*"nun düzenlenmesi gerekmektedir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmelik'in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

Söz konusu Yönetmelik'in "*Cins Tashihlerinin Yapılması*" başlıklı 10'uncu ve "*Kayıt değişikliği işlemleri*" başlıklı 11'inci maddeleri uyarınca; kamu idarelerinin, mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu

kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, tapu kayıtlarında cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yapmaları ve kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtları kapatarak oluşan taşınmazları esas almaları ve yeni kayıtları tesis etmeleri gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyenin tapuda kayıtlı bulunan 2982 adet taşınmazı için Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te öngörülen formları ve icmal cetvellerini düzenlemediği, taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının uyumlu olup olmadığına yönelik çalışmaların yapılmadığı ve kamulaştırılan taşınmazlar dışındaki taşınmazlar için değer tespit çalışmalarının emlak vergi değerleri üzerinden yapıldığı tespit edilmiştir.

Belediyenin mülkiyetinde bulunan bütün taşınmazların belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olarak cins tashihlerinin yapılması ve bunların maliyet bedeli veya rayiç bedeli ile ilgili varlık hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

Bu itibarla, Belediyeye ait mevcut taşınmaz envanterinin ilgili Yönetmelik hükümlerine göre izlenmemesi ve değerleme işlemlerinin eksik yapılması nedeniyle 250-Arsa ve Araziler, 251-Yeraltı ve Yerüstü ve 252-Binalar Hesapları mali tablolarda gerçek değerleri ile yer almamaktadır. İdarece verilen cevapta halen devam ettiği belirtilen kayıt işlemleri sonraki denetimlerde değerlendirilecektir.

BULGU 3: Muhasebe İşlem Fişleri ile Yevmiye Defteri Kayıtlarının Farklı Düzenlenebilmesi

Belediyenin düzenlediği 13310, 13309 numaralı MİF'lerde gösterilen kayıtlar ile elektronik olarak Sayıştay Başkanlığına ibraz edilen yevmiye defterinde yer alan aynı işlemlere ilişkin kayıtların farklı olduğu görülmüştür.

Söz konusu MİF'lerin mevcut muhasebe yazılımı dışında elle düzenlendiği, yevmiye defteri kayıtları ile farklı olan bu MİF'lerin imzalanarak denetime ibraz edildiği tespit edilmiştir. Bu belgelerde gösterilen muhasebe fişlerinin toplam tutarı 2.221.706,19 TL'dir. Söz konusu MİF'lerde ödenecek tutarlar sadece 329 Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı ile 103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabı kullanılarak kaydedilirken; yevmiye defterinde ise anılan hesaplar ile birlikte 381 Gider Tahakkukları Hesabı, 830-835 Bütçe Giderleri Hesapları, 900 Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı 905 Ödenekli Giderler Hesabı kullanılmıştır. Aynı

işlemlere ilişkin yevmiye defterinde kayıtlı fiş toplamı ise 6.665.118,57 TL'dir. Görüldüğü üzere fiziki olan MİF'lerde yer alan hesaplar ve kayıt tutarları ile yevmiye defterinde yer alanlar bir birinden farklıdır.

Bu çerçevede, fiziki düzenlenerek imzalanan MİF'lerin gösterdiği kayıtlar ile sisteme girilen elektronik kayıtların farklılaştırılabildiği ve sistem dışında düzenlenen fişlerin muhasebe sorumlularınca sistem kayıtları görülmeden ve teyit edilmeden imzalanabildiği anlaşılmıştır. Bu durumda, denetime ibraz edilen fiziki belgeler ile elektronik belgelerin uyumuna ve tutarlılığına ilişkin olarak doğru ve kabul edilebilir denetim sonuçlarına ulaşılabilmesi mevcut denetim süresi kapsamında (denetim esnasında fiziki olarak incelenen MİF'lerin aynı zamanda sistem kayıtları ile tek tek teyit edilmesi gerekliliği nedeniyle) fiilen mümkün değildir.

Bu itibarla, düzenlenen bütün MİF'ler şekil ve içerik olarak sistem kayıtları ile birebir aynı olmalı ve ayrıca muhasebe yetkililerince imzalanarak muhafaza ve denetime ibraz edilen bütün belgelerin bu şekilde düzenlendiği hususundan tam olarak emin olunmalıdır.

www.balioglu.net

BULGU 4: Arsa Satış İşlemlerine İlişkin Muhasebe Kayıtlarında Kanıtlayıcı Belgelerin Bulunmaması ve Gelir-Gider Kayıtlarının Yapılmaması

Belediye tarafından yapılan bütün arsa satışlarının gelir servisi tarafından yapılan vergi, harç vb. diğer düzenli tahakkuk işlemlerine ilişkin MİF'lerde ilgili hesaplara kaydedildiği görülmüştür. Söz konusu satışların 2020 yılı toplam tutarı 88.715.699,74 TL olmuştur.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde *"(1) Genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütülür:*

Belgelendirme: Muhasebe kayıtları, gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılır." denilmektedir.

Anılan Yönetmelik'in "İşlemlerin belgeye dayanması ve belge düzeni" başlıklı 15'inci maddesinde *"(1) Bütün muhasebeleştirme işlemlerinin kanıtlayıcı belgelere dayandırılması zorunludur. Kanıtlayıcı belgeler, muhasebeleştirme belgesinin hazırlanmasını gerektiren ve ilgili mevzuatında belirtilen belgelerden oluşur*." denilmektedir.

Söz konusu işlemlere ilişkin düzenlenen MİF'lerin ekinde arsa satışının alacak olarak tahakkuk ettirilmesini kanıtlayan herhangi bir belge bulunmadığı gibi, bu satışlar dolayısıyla yapılan tahsilatlara ilişkin ispat edici belgeler de bulunmamaktadır. Esasen bahse konu

satışların, Belediyenin vergi ve harç gelirleri ile diğer düzenli ve rutin gelirlerinin tahakkuku ve tahsili ile ilgisi olmadığından, kayıtların arsa satışına ilişkin tüm belgeler (meclis ve encümen kararları, ihale belgeleri vb.) eklenerek vergi ve harç gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin ayrı MİF'ler ile muhasebeleştirilmesi gerekirdi.

Bununla birlikte yapılan arsa satışlarında satılan arsalar kayıtlı değerleri yerine satış değerleri ile 250 Arazi ve Arsalar Hesabından çıkarılmış, satış değeri ile kayıtlı değer arasındaki olumlu ya da olumsuz farklar hesaplanarak ilgili gelir veya gider hesaplarında izlenmemiştir. Buna göre satış işlemine konu arsaların ilgili hesapta yer alan kayıtlı değerinden yüksek tutarda bir satış bedeli ile satışı durumunda aradaki fark tutarı kadar gelir (kar) kaydı; kayıtlı değerinden düşük tutarda bir satış bedeli ile satışı durumunda ise aradaki fark tutarı kadar gider (zarar) kaydı yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, İdarenin hem 250 Arazi ve Arsalar Hesabı hem de 600 Gelirler ve 630 Giderler Hesabı mali tablolarda önemli tutarlarda hatalı gösterilmiş olmaktadır. Bulguya ilişkin olarak İdare cevabında yer verilen düzeltme işlemlerinin denetlenen 2020 yılı muhasebe işlemlerine düzeltici bir etkisi olmadığından bu çerçevede yapılan işlemler sonraki denetimlerde değerlendirilecektir.

www.balioglu.net

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Arıtma ve İçme Suyu Tesislerinde Kullanılan Elektriğe Ait Tarifenin Yüksek Olan Ticarethane Abone Grubundan Ödenmesi

Belediyenin 2020 yılı elektrik gideri ödemelerine ilişkin ödeme emirleri ve eki belgelerin incelenmesinde; 2 (iki) adet içme suyu arıtma tesisi ile atık su arıtma tesisi ve içme suyu arıtma tesislerine bağlı çalışan içme suyu ve pompa tesislerinde kullanılan elektriğin, "sanayi tarifesi abone grubu" yerine, "ticarethane tarifesi abone grubu" üzerinden fiyatlandırıldığı ve bu uygulamanın ekonomik açıdan avantajlı olmadığı görülmüştür.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından (5999-3 sayılı Kurul Kararı) 31.12.2015 tarihli ve 29579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dağıtım Lisansı Sahibi Tüzel Kişiler ve Görevli Tedarik Şirketlerinin Tarife Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar'ın "Sanayi abone grubu" başlıklı 3'üncü maddesinin yedinci fıkrasında; gerekli ölçü düzenini sağlamaları, arıtma

tesisi olduklarını ilgili mercilerce belgelemeleri ve aboneliğin de mahalli idarelere ait olması koşuluyla, arıtma tesislerine (içme suyu ve atık su) sanayi tarife grubu fiyatı uygulanacaktır. Dolayısıyla içme suyu/temiz su arıtma tesislerine ait elektrik tüketim bedellerinin de sanayi tarifesi üzerinden hesaplanması gerekmektedir. Bununla birlikte, Usul ve Esaslarda atık su temiz su/içme suyu arıtma tesisi ayrımına gidilmemiş, arıtma tesisleri bir bütün olarak değerlendirilmiştir. Arıtma tesislerine ham su tedarik eden konumlar ile arıtma tesislerinden atık su terfi eden konumlarda kullanılan elektriğin de sanayi tarifesi abone grubu üzerinden fiyatlandırılması gerekmektedir. Çünkü içme suyu ve atık su tesislerinin çalışması doğal cazibe ile mümkün olmuyor ise, bir akışkanı bir yerden başka bir yere aktarmaya yarayan makine (pompa) ile mümkün olacaktır. Dolayısıyla sıvı aktarma işlemine katkı sağlayan tesisler/konumlar, arıtma tesislerinin ayrılmaz bir parçası olmaktadır.

Bu itibarla, bahsi geçen konumlarda kullanılan elektriğin sanayi tarifesi abone grubu üzerinden fiyatlandırılması gerekmektedir. Yukarıdaki mevzuat hükümleri ve açıklamalar kapsamında; 2 (iki) adet içme suyu arıtma tesisi ile atık su arıtma tesisi ve içme suyu arıtma tesislerine bağlı çalışan içme suyu ve pompa tesislerinde kullanılan elektriğin, "ticarethane tarifesi abone grubu" yerine "sanayi tarifesi abone grubu" üzerinden ödenmesi uygun olacaktır.

www.balioglu.net

BULGU 2: Döküm Alanları ile Bertaraf ve Depolama Sahalarının Belirlenmemesi

Belediye yetki ve görevleri arasında yer almasına karşın İdare tarafından hafriyat toprağı, moloz vs. atıklar için döküm alanları, bertaraf sahaları ile inşaat malzemeleri, odun, kömür, LPG vs. depolama sahalarının belirlenmediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*" başlıklı 15'inci maddesinin (o) bendi uyarınca, belediyelerin hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemesi; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliği oluşmaması için gereken tedbirleri alması gerekmektedir.

Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin "*Belediyelerin Görev ve Yetkileri*" başlıklı 8'inci maddesinde ise, belediyelerin hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının kontrolüne ilişkin görevleri ifade edilmiş olup belediyelerin mücavir alanları içerisinde hafriyat toprağı ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahaları ile depolama sahalarını belirlemekle yükümlü oldukları hüküm altına alınıştır.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından belirlenmiş, kurulan veya işletilen hafriyat toprağı ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahası ile depolama sahalarının belirlenmediği, Belediye mücavir alan sınırları içerisinde gerçekleştirilmekte olan hafriyat toprağı ve inşaat atıklarının taşınması, biriktirilmesi ve bertarafı faaliyetlerinin denetlenemediği, gerekli tedbirlerin alınmadığı ve Belediyenin gelir kaybına uğradığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, hafriyat toprağı ve inşaat atığı döküm ve bertaraf sahaları ile depolama sahalarını belirlenmesi ve Yönetmelik hükümlerinde belirtilen diğer görev ve sorumlulukların tam olarak yerine getirilmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Harcamalara Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilinin Yapılmaması

Belediye tarafından yol, kanalizasyon ve su tesisleri harcamalarına katılma paylarının, bu hizmetlerden yararlanan gayrimenkul sahiplerinden tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, üst yöneticinin kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden sorumlu olduğu; 38. maddesinde ise, kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanların, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumlu olduğu ifade edilmektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "*Yol harcamalarına katılma payı*" başlıklı 86'ıncı maddesi "*Kanalizasyon harcamalarına katılma payı*" başlıklı 87'nci maddesi ile "*Su tesisi harcamalarına katılma payı*" başlıklı 88'inci maddelerinde; inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yoldan, kanalizasyon tesisi yapılmasından ve su tesisleri yapılmasından yararlanan gayrimenkul sahiplerine harcamalara katılma pay veya paylarının tahakkuk ettirilerek tahsil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Harcamalara katılma paylarının nasıl hesaplanacağı ve gayrimenkul sahipleri arasında nasıl dağıtılacağı, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Harcamalara Katılma Payları ile İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'te açıklanmıştır.

Yapılan incelemede; geçmiş yıllarda yol, kanalizasyon ve su tesislerine ilişkin harcamalar yapıldığı ancak söz konusu Yönetmelik hükümlerine göre hesaplanması gereken harcamalara katılma paylarının belirlenerek tahakkuklarının yapılmadığı ve ilgili gayrimenkul

sahiplerinden tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, söz konusu harcamalara katılma payları ile ilgili geriye dönük gerekli tespitlerin yapılarak bunların tahakkuk ve tahsilinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 4: İhale Kapsamında Alınabilecek Mal ve Hizmetlerin Doğrudan Temin Yöntemi İle Alınması

Belediyenin, ihale yapılmak suretiyle temin edebileceği öngörülebilir, rutin mal ve hizmetleri, doğrudan temin yöntemiyle parça parça ve çok yüksek tutarda satın aldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Hesap verme sorumluluğu başlıklı 8'inci maddesinde "*Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar, kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."* denilmektedir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel İlkeler" başlıklı 5'inci maddesinde;

"*İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur.*

Aralarında kabul edilebilir doğal bir bağlantı olmadığı sürece mal alımı, hizmet alımı ve yapım işleri bir arada ihale edilemez.

Eşik değerlerin altında kalmak amacıyla mal veya hizmet alımları ile yapım işleri kısımlara bölünemez." denilmektedir.

İdarenin 2020 yılında temin ettiği mal ve hizmetlerin tutarlarının alım yöntemlerine göre dağılımı ve bunların birbirlerine olan oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 8: İdarenin Mal ve Hizmet Alım Yöntemlerinin Tutarları ve Dağılımı

	Mal ve Hizmet Alım Yöntemleri	Tutar –TL / Oran %
A	2020 yılında toplam ihaleli alım tutarı	61.354.956,81
B	Pazarlık Usulü ile Alım Tutarı	5.014.918,74
C	Belli İstekliler arasında Yöntemi İle Alım Tutarı	4.607.780,00

www.balioglu.net

D	Açık İhale İle Alım Tutarı	51.732.258,07
E	Toplam 22/d Alım Tutarı	20.095.564,36
F	Pazarlık usulü ve Doğrudan Temin Alım Tutarı (B+E)	25.110.483,10
G	İhaleli ve Doğrudan temin Toplam Alım Tutarı (A+E)	81.450.521,17
H	İhalesiz Alımın Toplam Alım Tutarına Oranı % (E/G*100)	24,67
I	Açık İhale Dışında Alım Tutarının Toplam Alıma Oranı % (F/G*100)	30,83

İdarenin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/d maddesine dayanarak doğrudan temin suretiyle parça parça aldığı mal ve hizmetlerin toplam tutarının 20.095.564,36 TL olduğu görülmüştür. Bu tutarın İdarenin 2020 yılında yapmış olduğu toplam mal ve hizmet alımlarının % 24,67'si olduğu, açık ihale yönetimi dışındaki yöntemlerle yapılan alımların tutarının toplam alım tutarına oranının ise % 30,83 olduğu tespit edilmiştir.

Doğrudan temin suretiyle yapılan alımların, yıllık ihtiyaç olarak öngörülebilir ve rutin nitelikte olup, belirli tutarın üstünde olanları (Covid 19 salgını kapsamındaki mal alımları hariç tutulmuştur) incelendiğinde, aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde bir dağılım olduğu tespit edilmiştir. Alım bazında verilen tutarlar en az tutarlar olup, yevmiye defterindeki muhtemel kayıt noksan ve hataları nedeniyle gerçek tutarlar tablodaki tutarlardan daha yüksek olabilir. Söz konusu alımların incelenmesinde alınan mal ve hizmetlerin İdarenin rutin hizmetlerine ilişkin olduğu, bunların geçmiş yıllardaki gerçekleşme tutarları ve zamanları incelenerek cari yıl alım tutarlarının makul bir hata payı ile tespit edilebileceği anlaşılmıştır.

www.balioglu.net

Tablo 9: İdarenin Doğrudan Temin Suretiyle Alımlarının Mal ve Hizmet Çeşitlerine Dağılımı ve Toplam Tutarları

Sıra No	Mal ve Hizmet Alım Konusu	Alım Yapılan Muhasebe Hesap Kodu	Belirtilen Hesap Kodundan 22/d Kapsamında Alım Tutarı - TL
1	Temizlik Malzemesi	150.5.2.0.0	339.295,77
2	Bakım Onarım	630.3.8	491.377,82
3	Taşıt Makine Teçhizat Bakım Onarım	630.3.7.3	2.987.840,21
4	Bilgisayar ve Sunucular	255.02.01	657.259,08
5	Taşıtlar Grubu Yedek Parçaları	150.13.03	1.867.692,23
6	Makineler ve Aletler Grubu Yedek Parçaları	150.13.01	885.864,89
7	Temizlik Malzemeleri	150.05.01	221.733,96
8	Elektrik-Elektronik ve Aydınlatma Malzemeleri	150.12.04	1.024.098,78
9	Giyecekler	150.06.01	642.262,06
10	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	630.3.5.1.1	544.391,81
11	İlk Madde ve Malzeme	150.12.(04 hariç)	3.186.773,39
12	Medikal Malzemeler	150.3.3	596.639,74
13	Temizleme ve Dezenfeksiyon Solisyonları	150.5.3	463.864,29
14	Haberleşme Cihazları	255.2.4	209.335,98
15	İlaçlar ve Farmakolojik Ürünler	150.3.1	171.845,93
16	Diğer 255 Demirbaşlar	255	1.340.406,00
		Toplam Tutar - TL	15.630.681,94

İdarenin açıklanan tespitler doğrultusunda, mal ve hizmet alımlarına ilişkin ihale mevzuatına uygun davranmadığı, ihale yapılmak suretiyle alınabilecek ihtiyaçlarını doğrudan temin suretiyle aldığı, böylelikle söz konusu alımlar için ihaleli alımların getireceği maliyet avantajlarını yitirdiği düşünülmektedir.

Belediyenin, kaynaklarının verimli ve tutumlu kullanılmasını sağlamak için ihtiyaçlarını düşük maliyetlerle ve zamanında karşılamak üzere; aynı nitelikte olan, miktar ve zaman olarak önceden öngörülebilir ihtiyaçlarını ihale yöntemiyle karşılaması ve doğrudan temin sınırlarının altında kalmak amacıyla aynı nitelikteki alımları kısımlara bölmemesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, İdare tarafından verilen cevapta ilerleyen dönemlerde ihtiyaçların ihale yapılması suretiyle teminine özen gösterileceği belirtildiğinden, bu konuda sonraki denetimlerde yeniden değerlendirme yapılacaktır.

BULGU 5: İlk Madde ve Malzeme Hesabına İlişkin İşlemlerin Düzensiz Olması

www.balioglu.net

Belediyenin 31.12.2020 günü çok yüksek sayıda ve tutarda taşınırı 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabından çıkardığı görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin *"*Taşınır giriş ve çıkış işlemlerinin muhasebe birimine bildirilmesi" başlıklı 30'uncu maddesinde *"(2) Muhasebe kayıtlarında "150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabı"nda izlenen tüketim malzemelerinin çıkışları için düzenlenen Taşınır İşlem Fişleri muhasebe birimine gönderilmez. Bunların yerine, genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde üç aylık dönemler itibarıyla, diğer idarelerde ise üç ayı geçmemek üzere üst yöneticiler tarafından belirlenen sürede kullanılmış tüketim malzemelerinin taşınır II nci düzey detay kodu bazında düzenlenen onaylı bir listesi, en geç ilgili dönemin son iş günü mesai bitimine kadar muhasebe birimine gönderilir."* hükmü yer almaktadır.

Yapılan incelemede, 31.12.2020 tarihinde yapılan 26.364.058,93 TL tutarındaki çıkışların, muhasebe ile taşınır kayıtlarının yıllık karşılaştırılması sonucunda bulunan farkların giderilmesi ve muhasebe kayıtları ile taşınır kayıtlarının uyumunun sağlanması amacıyla yapıldığı, söz konusu Muhasebe İşlem Fişlerinin ekinde bulunan Taşınır İşlem Fişlerinin Taşınır Kayıt Yetkililerince imzalanmadığı, bu MİF'lerin ise sadece Muhasebe Yetkilisi tarafından imzalandığı tespit edilmiştir.

Bununla birlikte MİF'lerin ekinde, dönem sonunda düzenlenmesi gereken fiili taşınır sayımlarının tutanakları da bulunmamaktadır.

Bu itibarla, İdarenin dönem sonu taşınır işlemlerini de muhasebe biriminin yaptığı, taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin mevzuatta öngörülen şekilde gerekli belgeleri düzenlemediği ve bu nedenlerle taşınır işlemlerinin düzensiz olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 6: Harcama Birimleri Arası Taşınır Devir İşlemlerinde Devir Alan Ambar Yetkililerince Taşınır İşlem Fişi (Giriş) Düzenlenmemesi

Belediyenin ambarlar ve birimler arası taşınır devir işlemlerinde, devreden birim tarafından taşınır çıkış fişi düzenlenirken devralan birimler tarafından giriş kaydına ilişkin taşınır işlem fişlerinin düzenlenmediği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Belge ve cetveller" başlıklı **10-**(1)/a ve "Devir alınan taşınırların girişi" başlıklı 19-(2) maddelerinde, farklı harcama birimleri arası devirlerde Taşınır İşlem Fişlerinin düzenleneceği ve muhasebe birimine gönderileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, yıl içinde çok sayıda taşınır devir işlemi bulunduğu, bunların ana hesaplar itibariyle en az tutarlarının; 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında 819.505, 96 TL, 253 Tesis Makine ve Cihazlar Hesabında 1.230.618,43 TL ve 255 Demirbaşlar Hesabında 2.032.051,26 TL olduğu tespit edilmiştir.

Bu itibarla, İdarenin birimleri arasındaki taşınır devir işlemlerinin anılan mevzuat hükümlerine uygun olması için, yapılacak tüm taşınır devir işlemlerinde mevzuatın ön gördüğü şekilde TİF'lerin hem giriş hem de çıkış birimi tarafından düzenlenerek, ilgili Taşınır Kayıt Yetkililerince imzalandıktan sonra muhasebe birimine gönderilmesi gerekmektedir. İdarece verilen cevapta gerekli düzeltme işlemlerinin yapılmasına başlandığı belirtilmiş olup, sonraki denetimlerde bu çerçevede yapılacak işlemler değerlendirilecektir.

BULGU 7: Bazı Ödeme Emri Belgelerine Mevzuatın Öngördüğü Belgelerin Eklenmemesi

Belediyenin düzenlediği temel muhasebe belgesi niteliğindeki çok sayıda Ödeme Emri Belgesinin ekinde muhasebeleştirilen işlemlerin içeriğini gösteren ve bunların dayanağı olan kanıtlayıcı belgelerin bulunmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde *"(1) Genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütülür:*

a) Belgelendirme: Muhasebe kayıtları, gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılır." denilmektedir.

Anılan Yönetmeliğin "İşlemlerin belgeye dayanması ve belge düzeni" başlıklı 15. maddesinde *"(1) Bütün muhasebeleştirme işlemlerinin kanıtlayıcı belgelere dayandırılması zorunludur. Kanıtlayıcı belgeler, muhasebeleştirme belgesinin hazırlanmasını gerektiren ve ilgili mevzuatında belirtilen belgelerden oluşur."* denilmektedir.

Bunun yanında Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin Ödeme belgeleri ve bağlanacak kanıtlayıcı belgeler başlıklı 4'üncü maddesinde *"(1) Ödeme belgesi en az üç nüsha düzenlenir. İlk nüshası bu Yönetmelikte belirtilen eki kanıtlayıcı belgeler ile birlikte istendiğinde Sayıştaya gönderilmek, ikinci nüshası ise saklanmak üzere muhasebe birimine verilir. Üçüncü nüsha da harcama biriminde muhafaza edilir."* denilmiş ve devamında bütçe giderlerinin nevilerine göre ödeme emirlerine eklenecek belgeler belirlenmiştir.

Yapılan incelemede çok sayıda ödeme emri ekinde her hangi bir kanıtlayıcı belge bulunmadığı görülmüştür. Örneğin 14496 nolu Ödeme Emri Belgesi ekinde hiç belge bulunmadığı, 4669 nolu Ödeme Emri Belgesi ekinde ödeme-puantaj ve kontrol tutanağı olmadığı, 4659 nolu Ödeme Emri Belgesi ekinde muayene kabul tutanağı bulunmadığı, 4660 nolu Ödeme Emri Belgesi ekinde ödemesi yapılan hizmetin alındığını gösteren her hangi bir belge olmadığı, 8032 nolu Ödeme Emri Belgesi ve ekindeki hiçbir belgede görevlilerin imzası bulunmadığı, 8024 nolu Ödeme Emri Belgesi ekinde yapılan iadenin niteliğinin olduğu ve iade edilecek tutarın nasıl belirlendiğine ilişkin bir belge eklenmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, denetlenen İdare hesabının ödeme belgeleri itibariyle mevzuatla belirlenen belge ve kayıt düzenine uygun olmadığı düşünülmektedir. İdarece verilen cevapta bu türden eksikliklerin olmaması için özen gösterileceği belirtilmiş olup, sonraki denetimlerde İdare tarafından bu çerçevede yapılacak işlemler değerlendirilecektir.

www.balioglu.net

BULGU 8: Belediyenin İştiraklerine Taahhüt Edilen ve Yatırılan Sermayelere İlişkin Bazı Muhasebe İşlem Fişlerinin Ekinde Belge Bulunmaması

Belediyenin iştiraki kuruluşlara sermaye taahhüt edilmesi ve yatırılmasına ilişkin Muhasebe İşlem Fişlerinin bir kısmının ekinde kanıtlayıcı her hangi bir belge olmadığı görülmüştür.

Genel Yönetim muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel kavramlar" başlıklı 5'inci maddesinde *"(1) Genel yönetim muhasebesi, muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan ve aşağıda belirtilen kavramlara göre yürütülür:*

b) Belgelendirme: Muhasebe kayıtları, gerçek durumu yansıtan ve usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayandırılır." denilmektedir.

Anılan Yönetmeliğin "İşlemlerin belgeye dayanması ve belge düzeni" başlıklı 15'inci maddesinde *"(1) Bütün muhasebeleştirme işlemlerinin kanıtlayıcı belgelere dayandırılması zorunludur. Kanıtlayıcı belgeler, muhasebeleştirme belgesinin hazırlanmasını gerektiren ve ilgili mevzuatında belirtilen belgelerden oluşur."* denilmektedir.

www.balioglu.net

Bunun yanında Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde her hesap için öncelikle hesabın niteliği, sonrasında ise hesaba ilişkin işlemlerin neler olduğu ve kullanılacak belgeler belirlenmiştir.

MİBMY'nin 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı, Hesaba ilişkin işlemler başlıklı 182'nci maddesinde

" (1) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara yatırılan sermayeler hesabına ilişkin işlemler aşağıda gösterilmiştir.

a) Mal ve hizmet üreten kuruluşlara gerek nominal sermaye ve gerekse ayni sermaye transferi şeklindeki iştirakler gerçeğe uygun değerleri ile bu hesaba kaydedilir. Sermayesine iştirak edilen mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakdi veya ayni sermaye şeklindeki katılımlardan bu hesapta kayıtlı tutarların ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların öz kaynak hesaplarında karşılık olarak yer alan tutarlarla eşit olması gerekir. Sermaye iştiraklerinin enflasyon düzeltmesi işlemine tabi tutulması sonucunda ortaya çıkan artış ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların kayıtlarına uygun olarak bu hesaba kaydedilir. Değer artışlarının birbirine uygun şekilde kurum hesaplarına yansıtılmasında ilgili mal ve hizmet üreten kuruluşların enflasyon düzeltmesi işlemi sonucu ortaya çıkan yeni değerler esas alınır. Mal ve hizmet üreten

kuruluşlarca yapılan enflasyon düzeltmesi işlemlerine ilişkin belgeler kuruma gönderilir. Muhasebe birimi sermaye hareketlerine ilişkin bu belgeleri esas alarak muhasebeleştirme işlemlerini yapar. Enflasyon düzeltmesi ve sermaye hareketlerine ilişkin belgelerin birer kopyası muhasebeleştirme belgesine eklenir.

b) Bu hesaba kayıt yapılmasını gerektiren her bir işlemin belgesi en geç bir ay içinde muhasebe birimine intikal ettirilir. Söz konusu işlemlerden bütçe gelir ve gider hesaplarını ilgilendirenlere ilişkin kayıtların mahsup dönemi sonuna kadar, ilgili hesaplara kaydedilmek suretiyle yapılması zorunludur." denilmektedir.

Bahsedilen mevzuat hükümleri gereğince, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına yapılacak kayıtlara ilişkin MİF'lerin ekinde ilgili Müdürlükler ve Mali Hizmetler Müdürlüğünce resmi olarak düzenlenmiş belgelerin eklenmiş olması gerekir. Ancak söz konusu sermaye taahhüt ve aktarma işlemlerinde ilgili birim yazıları ile Belediye Meclisi kararları MİF'lere eklenmemiştir. İdarenin bu şekilde 2020 yılı içinde 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ekleyerek kaydettiği toplam tutar 5.450.000,00 TL olmuştur. İdarece iştiraklere yatırılan sermayeler için ilgili Belediye Meclisi kararı, Üst Yönetici onayı ve harcama talimatına ilişkin belgeler MİF"lere eklenerek muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Bu itibarla, denetlenen İdare hesabının iştiraklere yatırılan sermayelere ilişkin MİF"ler itibariyle mevzuatla belirlenen belge ve kayıt düzenine uygun olmadığı görülmüştür. İdarece verilen cevapta bu türden eksikliklerin giderileceği belirtilmiş olup, sonraki denetimlerde İdare tarafından bu çerçevede yapılacak işlemler değerlendirilecektir.

BULGU 9: Gelir Tahakkuku Yapılan Muhasebe İşlem Fişlerine Tahakkuk Bordrosu veya Tahakkuk Fişlerinin Eklenmemesi, Tahsilat Kayıtlarının Gecikmeli Olarak Yapılması

Belediyenin gelir tahakkuk işlemlerine ilişkin Muhasebe İşlem Fişlerinin ekinde her hangi bir belgenin yer almadığı, tahsil edilen tutarların tahakkuk tahsilat kayıtlarının gecikmeli olarak muhasebeleştirildiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına ilişkin 86 – 88'inci maddelerinde bu hesaba ilişkin işlemlerin ne şekilde yapılacağı ve düzenlenecek belgelerin neler olduğu belirlenmiştir.

Anılan MİBMY'nin 87'nci maddesinde, ilgili servislerce "tahakkuk bordroları ile ya da tahakkuk fişleri" ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkuklarının, düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk ettirileceği belirtilmiştir.

Örneğin 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun, 29 – 44'üncü maddelerinde alınan Haberleşme Vergisi, Elektrik ve Hava Gazı Tüketim Vergisi ve Yangın Sigortası Vergisi'nin beyannamelerinin sorumlu kuruluşlarca belediyelere aylık olarak verileceği belirtilmiştir. Anılan mevzuat hükümleri ile Belediye sınırları içerisinde söz konusu vergileri tahsil ederek Belediyeye yatırmakla sorumlu tutulan kuruluşların, söz konusu vergileri Belediyenin banka hesaplarına yatırdığı, söz konusu ödemelerin daha sonra Belediye muhasebe birimi tarafından banka hesap ekstresinden görülerek 333.2.99.1 Kişilere ait Diğer Emanetler Hesabına alındığı ve aradan çok uzun zaman geçtikten sonra 120.1.3.2 hesabında ilgili verginin alt hesaplarına aktarıldığı görülmüştür. Örneğin 31.07.2019 tarihinde Türk Telekom AŞ tarafından yatırılan 11.340,59 TL tutarındaki Haberleşme Vergisi ertesi yıl 06.07.2020 tarihinde 6921 numaralı MİF ile ilgili hesaplara alınmıştır. Bu işlemlerin tamamının aylık dönemler bazında izlenerek yılı içinde muhasebeleştirilmesi gerekmektedir. 2020 yılı içinde söz konusu vergilere ilişkin olarak 6.781.436,55 TL tutarında tahakkuk yapılırken, 6.687.070,27 TL tutarında tahsilat yapıldığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Yine aynı şekilde emanet hesaplarına alınan çeşitli neviden tahsilatların, ilgili oldukları gelir hesaplarının tahakkuklarından düşülmesine ilişkin kayıtların bir kaç aydan fazla süreyle geç yapıldığı tespit edilmiştir.

Bunun yanında, yapılan tahakkuk işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen MİF'lere eklenmesi gereken tahakkuk bordrolarının ve tahakkuk fişlerinin eklenmediği, MİF'lerin tek belge olarak düzenlendiği tespit edilmiştir.

Gelir tahakkuk işlemlerine ilişkin her türlü muhasebe işleminin belirtilen mevzuat hükümlerine göre gerekli belgeler eklenerek, düzenli ve günlük yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, İdarenin gelir tahakkuk birimi tarafından yapılan gelir tahakkuklarına ilişkin muhasebe kayıtlarının, belgelerine dayanılarak doğrulanması mümkün olmamıştır.

BULGU 10: İdarenin Taraf Olduğu Davalarda Ödenen Avukatlık Ücretlerinin Mahkeme Harç ve Gideri Olarak, Ücret Faizlerinin ise İç Borç faiz Gideri Olarak Muhasebeleştirilmesi

Belediyenin taraf olduğu davalar nedeniyle karşı taraf avukatlarına ödediği avukatlık vekâlet ücretlerini hatalı şekilde "mahkeme harç ve gideri" olarak kaydettiği ve bu ücretlere ilişkin ödenen faiz tutarlarını "diğer iç borç faiz gideri" olarak izlediği görülmüştür.

İdare hesap ve işlemlerinin incelenmesinde, 329.797,92 TL tutarındaki 630.3.4.2.4 Mahkeme Harç ve Giderleri ödemesinin içinde avukatlık vekâlet ücreti ödemelerinin de yer aldığı tespit edilmiştir. Avukatlık vekâlet ücretleri, mahkeme harç ve gideri niteliğinde olmayıp her yıl Türkiye Barolar Birliğince Resmi Gazete'de yayımlanan "Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi" esas alınarak Avukatlara ödenen farklı nitelikte bir giderdir. Mahkeme harç ve giderleri ise ilgili mevzuat hükümleri gereğince doğrudan davanın görüldüğü mahkemelerin veznesine yatırılan giderlerdir.

Diğer yandan ödenen avukatlık vekâlet ücretleri için ödenen faiz giderleri iç borçlanma faizleri ile ilgili olmayıp "gecikme faizi" niteliğindedir.

Bu itibarla, açıklanan hatalı kayıtlar nedeniyle İdarenin ödediği mahkeme harç ve giderleri ile iç borç faiz giderleri mali tablolarda olduğundan fazla gösterilirken, avukatlık vekâlet giderleri ve bunlara ilişkin faizler ise gösterilmemektedir. Bu durum İdarenin Faaliyet Sonuçları Tablosunda söz konusu gider hesaplarına ilişkin olarak hatalı gösterime neden olmaktadır. Bulguya verilen İdare cevabında belirtilen düzeltme işlemlerinin denetlenen 2020 yılı muhasebe işlemlerine düzeltici bir etkisi olmadığından bu çerçevede yapılan işlemler sonraki denetimlerde değerlendirilecektir.

BULGU 11: İlama Bağlı Olarak Ödenen Kıdem Tazminatlarının Ücret Gideri Olarak Muhasebeleştirilmesi

İdarenin mahkeme ilamlarına dayalı olarak ödediği kıdem tazminatı tutarlarını hatalı muhasebeleştirdiği görülmüştür.

İdare hesap ve işlemlerinin incelenmesinde toplam 6.607.409,33 TL tutarında kıdem tazminatının mahkeme kararlarına dayanılarak hak sahiplerine ödendiği; ancak bu tutarların MİBMY'nin 281-284'üncü maddeleri gereğince önce 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına

www.balioglu.net

kaydedilerek izlenmesi gerekir iken, bunun yerine doğrudan 103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri Hesabı ve 320 Bütçe Emanetleri Hesabı kullanılarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

Ayrıca bahsedilen ödemeler yapılırken, gider hesabı olarak 630.3.5.1.11 Hizmet Alımı Suretiyle Çalıştırılan Personele Yapılan Ödemeler Hesabına kayıt yapılmıştır. Ancak söz konusu ödemeler için yukarıda açıklandığı üzere 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı ve gider hesabı olarak 630.1.3.2.2 Geçici İşçilerin İhbar ve Kıdem Tazminatları Hesabının kullanılması gerekirdi. Ancak yapılan kayıtlar ile ödemeler kıdem tazminatı olarak değil normal ücret gideri olarak muhasebeleştirilmiştir.

Her türlü gider niteliğine uygun olarak doğru hesaplara kaydedilerek mali tablolarda gösterilmelidir.

Bu itibarla, İdarenin mahkeme ilamları gereğince hak sahiplerine ödediği 6.607.409,33 TL tutarındaki kıdem tazminatları mali tablolarda hatalı gösterilmiş olmaktadır. Bulguya ilişkin olarak İdare cevabında yer verilen düzeltme işlemlerinin denetlenen 2020 yılı muhasebe işlemlerine düzeltici bir etkisi olmadığından bu çerçevede yapılan işlemler sonraki denetimlerde değerlendirilecektir.

www.balioglu.net

BULGU 12: İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşyerlerinin Bulunması

Belediye sınırları içerisinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı olmaksızın faaliyet yürüten işletmelerin bulunduğu görülmüştür.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un, 3'üncü maddesinin (b) bendinde, belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerleri ve işletmelere, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatını vermeye belediyelerin yetkili olduğu belirtilmiştir.

10.08.2005 tarihli 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2005/9207 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in, "*İşyeri açılması*" başlıklı 6'ncı maddesinde; yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılamayacağı ve çalıştırılamayacağı, işyerlerine bu Yönetmelik'te belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemlerin bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmayacağı ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı hüküm altına alınmıştır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "*İşyeri Açma İzni Harcı*" başlıklı 81'inci maddesinde ise belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının işyeri açma izni harcına tabi olduğu ifade edilmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyenin yetki ve görev sınırları içinde 31.12.2019 tarihi itibariyle 6.345 adet sıhhi ve gayrisıhhi işyeri ile umuma açık istirahat ve eğlence yeri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği ve sadece bu işyerlerinden işyeri açma ve çalışma ruhsatı harcı tahsil edildiği ancak Belediyeden alınan aktif işyeri Çevre Temizlik Vergisi mükellef listesinde ise 7.455 adet mükellefiyetin olduğu; bu bağlamda 1.110 adet işyerinin ruhsatsız faaliyet gösterdiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, gerek söz konusu harç gelirlerinden mahrum kalınmaması gerekse bazı işyerlerinin Belediyenin kontrolü dışında ruhsatsız bir şekilde faaliyetini sürdürmemesini teminen, işyeri açma ve çalışma ruhsatı almadan faaliyette bulunan işyerleri hakkında gerekli tespitlerin yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Harcamalara Katılma Paylarının Tahakkuk ve Tahsilinin Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bu husus, 2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünün 3'üncü maddesi ile yeniden bulgu konusu yapılmıştır.
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmayan İşyerlerinin Bulunması	2019	Yerine Getirilmedi	Yerine getirilmeyen bu husus, 2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünün 12'inci maddesi ile yeniden bulgu konusu yapılmıştır
Döküm Alanları ile Bertaraf ve Depolama Sahalarının Belirlenmemesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Kısmen yerine getirilen husus, 2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünün 2'inci maddesi ile yeniden bulgu konusu yapılmıştır
Elektrik Tüketim Vergisi Beyannamelerine İlişkin Kontrollerin Yapılmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Belediye tarafından gerekli işlemler başlatıldığından tekrar bulgu konusu yapılmamıştır.
Banka Hesabına İlişkin Dönem Sonu Mutabakatları ve Mali Tablo Tutarı Arasında	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdarece bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.

www.balioglu.net

Uyumsuzluk Bulunması			
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Gerçekleştirilen Alt Yapı Hizmetlerine İlişkin Muhasebeleştirme İşlemlerinin Hatalı Yapılması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdarece bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Taşınmazların Kayıt ve Kontrollerine İlişkin İşlemler ile Değer Tespitlerinin Yapılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	Bu husus, 2020 Yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünün 2'inci maddesi ile yeniden bulgu konusu yapılmıştır
Banka Kredileri ile Bu Kredilere İlişkin Faizlerin İzlendiği Dönem Ayırıcı Hesapların Gerçeği Yansıtmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdarece bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.
Vadesi Geçmiş Kamu İdaresi Paylarının İlgili Hesapta İzlenmemesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	İdarece bulgu konusu işlemlerin düzeltildiği görülmüştür.

www.balioglu.net